

EVALUERINGSRAPPORT ØVELSE TYR 2013

FORORD

Evaluering har flere formål og skal blant annet gi svar på om målene er nådd, om kompetanseutviklingen går i riktig retning og om treningen fungerer tilfredsstillende. God evaluering av øvelser og en systematisk bruk av erfaringene vil gi læring og reell nytteverdi over tid.

For Politihøgskolen er integritet og objektivitet to helt sentrale begreper i evalueringsarbeidet. Det innebærer blant annet at evaluatorene har nødvendig faglig kompetanse og i tillegg besitter god kunnskap om den virksomhet som evalueres.

Det er avgjørende for læringsutbyttet fra øvelser at evalueringen er en integrert del av planleggingsprosessen, og at det også planlegges for implementering av de funn og læringspunkter man måtte finne gjennom evalueringen. Først når læringssirkelen er sluttet er øvelsen vellykket!

Det er en målsetning at denne evalueringsrapporten bidrar til nasjonal læring, Vi håper den fører til en videreutvikling av samarbeidet mellom relevante samvirke- og beredskapsaktører, og at den bidrar til å styrke den lokale beredskapen og øke krisehåndteringsevnen i Sogn og Fjordane politidistrikt.

Politihøgskolen vil rette en stor takk til alle som har bidratt til denne rapporten, enten som deltakere eller som evaluatorene under øvelsen.

Håkon Skulstad
Sjef Politihøgskolen

INNHOLDSFORTEGNELSE

Forord	2
Innholdsfortegnelse	3
1. INNLEDNING.....	4
1.1 Øvelse Tyr 2013	4
1.2 Evaluering av øvelsen.....	5
2. PLANLEGGINGSFASEN	8
3. GJENNOMFØRINGSFASEN.....	13
4. LÆRINGSPUNKTER	17

Vedlegg

1. Oversikt over deltakere i øvelsen
2. Skjema og føringer for Evalueringsrapportering

1. INNLEDNING

1.1 Øvelse Tyr 2013

Dette underkapittelet er satt sammen av tekst hentet fra Planleggingsdirektivet til øvelsen.

Mandat

Politidirektoratet (POD), avdeling for politiberedskap, hadde ansvaret for å lede planleggingen og gjennomføringen av øvelsen i samarbeid med Sogn og Fjordane politidistrikt (SFPD). Øvingsleder for øvelsen var politiinspektør Sture Vang (ble erstattet av politiinspektør Rune Andersen i gjennomføringsfasen av øvelsen).

Type øvelse

Øvelse Tyr 2013 var en fullskala samvirke- og innsatsøvelse hvor taktisk, operativt, strategisk og politisk nivå ble øvet i krisehåndtering.

Målsetning

Øvelsens hovedmål var: «Videreutvikle samvirket med aktørene i redningstjenesten på alle nivåer, klargjøre ansvars- og rolleforståelsen og bedre krisehåndteringsevnen».

Scenario

Hovedscenario for øvelse Tyr 2013 var kystnær sjøredningstjeneste med sjøredning, strandsøk og mottak, med tillegg av evakuert- og pårørendebehandling.

Hovedredningssentralen (HRS) har ansvar for koordineringen og ledelse av redningstjenesten i forbindelse med et sjøredningsscenario, og sentrale elementer i øvelsen var derfor HRS' koordinering og samspill med objekteier, lokal redningssentral (LRS), og andre samarbeidsaktører.

Det var besluttet å gjøre tidsmessige sprang for å oppfylle øvingsmålene og samtidig skape realistiske hendelser.

Øvingsområde

Øvelsens hovedområde var Ytre Sognefjord med tilstøtende landområder. I tillegg ble det etablert kriseledelse og krisehåndteringsapparat (staber) hos de sentrale samvirke- og beredskapsaktørene.

Gjennomføring

Øvelse Tyr 2013 ble som tidligere gjennomført i uke 44 (fastlagt øvingsuke for øvelse Tyr).

Øvelsens hoveddag var onsdag den 30.10.2013. Førsteintrykkssamling (FIS) ble avholdt torsdag 31.10.2013.

1.2 Evaluering av øvelsen

Politihøgskolen (PHS) har erfaring fra evaluering av øvelser gjennom flere år, og har blant annet hatt ansvaret for evaluering av politiets nasjonale øvelse (øvelse Tyr) siden 2009. I tillegg har PHS hatt ansvaret for evalueringen av justissektorens innsats under øvelse Gemini (årlig nasjonal samvirkeøvelse mellom politiet, Forsvaret og operatørselskaper på norsk kontinentalsokkel – ledet av Forsvaret) siden 2012. PHS har samarbeidet tett med Senter for militære erfaringer (SME) i forbindelse med evalueringene av øvelse Gemini.

PHS har fått i oppdrag av POD å evaluere øvelse Tyr 2013 i samarbeid med de deltakende aktørene.

PHS har løst oppdraget med følgende aktiviteter:

- Deltakelse på planleggingsmøter med formidling av informasjon om evalueringsprosessen
- Utsendelse av føringer og skjema for evalueringsrapportering
- Gjennomført evaluatorsamling (tirsdag 29.10.2013)
- Deltakelse på øvelsen (onsdag 30.10.2013)
- Gjennomført FIS (torsdag 31.10.2013)
- Behandlet aktørenes evalueringsrapporter (delrapporter) og inkorporert læringspunkter, knyttet til øvelsens hovedmål, i denne hovedrapporten
- Avlevert denne hovedrapporten til oppdragsgiveren (POD) 1.2.2014 (rapporten var opprinnelig ment å ferdigstilles før jul 2013, men grunnet endring i innretning (se kapittel 3) besluttet POD å utsette fristen til 1.2.2014)

I henhold til opprinnelige planer skulle POD i samarbeid med PHS gjennomføre en Evalueringskonferanse etter øvelsen. SFPD har gjennom den siste tiden blitt utsatt for krevende utfordringer i forbindelse med drapene i Årdal og brannen i Lærdal. Dette har vært ressurskrevende og vil være det for dem i tiden fremover. Av denne grunnen har POD, i samråd med PHS og SFPD, valgt å avlyse Evalueringskonferansen. POD og PHS vil sammen med SFPD foreta en intern evaluering av øvelsen på et senere tidspunkt

Følgende har vært styrende for evalueringsoppdraget til PHS:

Politiets beredskapssystem del 1 (PBS I) av 2011: *Retningslinjer for politiets beredskap*; hva og hvordan politiinnsats og øvelser skal evalueres. I kapittel 15 (15.3) beskrives

Erfaringslæring: «*Evaluering er et viktig hjelpemiddel for å få kunnskap om effektivitet, måloppnåelse og resultater.*» Videre: «*Evaluering av politiinnsats skal ha et positivt, pedagogisk formål, nemlig å lære mest mulig av det som ble gjort.*»

Evalueringen skal ikke ha som mål å avdekke feil eller finne synderbukker. I kapittel 17 (17.1.3) om Øvelser beskrives følgende: «*Evalueringen bør ha et avgrenset fokus og ta utgangspunkt i øvingsmålene.*»

Hovedrapporten er bygd opp på følgende måte:

- Rapportens kapittel 1 og kapittel 2 er formulert av PHS
- Rapportens kapittel 3 er en oppstilling av de delrapporter som PHS har mottatt fra aktørene i øvelsen
- Rapportens kapittel 4 er et utdrag av læringspunktene fra de enkelte delrapportene knyttet til øvelsens hovedmål

1.2.1 Metode

Metoden beskriver hvordan data er samlet inn, det vil si den informasjonen som er nødvendig trengs for å gi svar på de spørsmål som ønskes belyst evalueringen. Begrunnelsen for å velge bestemte metoder er at de vil gi gode data og belyse spørsmålene i evalueringen på en faglig forsvarlig og interessant måte. Hvilke metoder en velger, avhenger blant annet av hva som skal undersøkes, formålet med evalueringen, og ikke minst hvor mye tid og ressurser en har til disposisjon.

Følgende metoder er brukt i utarbeidelse av hovedrapporten:

- PHS egne observasjoner i planleggings- og gjennomføringsfasen
- Ekstern evaluering fra medvirkende aktører
- Vurdering av dokumentasjon før, under og etter øvelsen
- Inntrykkene presentert muntlig og skriftlig på FIS

1.2.2 Metodekritikk

De ulike metodene har sterke og svake sider ved anvendelsen, og det kan derfor rettes innsigelser mot de metodene som PHS har brukt i denne hovedrapporten.

Svakheten ved observasjon som metode for datainnsamling er at observatørene lett kan la seg påvirke eller påvirker dem som skal observeres, slik at observasjonene blir preget av observatørens syn eller situasjonen. I slike tilfeller vil objektiviteten og dermed påliteligheten og gyldigheten til evalueringen *kunne* forringes.

Et annet sentralt moment er at evaluatorene evaluerer egen organisasjon. Dette *kan* skape avhengighets- og lojalitetsforhold som vil kunne påvirke evalueringen.

1.2.3 Utviklingspotensial for rapporten og evalueringen

POD har som oppdragsgiver hatt innsigelser til det opprinnelige rapportutkastet (avlevert i slutten av november 2013). Innsigelsene har vært rapportens omfang, manglende leservennlighet og måten læringspunkter ble presentert på. Det har årsak i flere forhold, blant annet hvordan aktørens delmål er utarbeidet og formulert, samt manglende felles metodikk for rapportering. Dette må systematiseres på en bedre måte i fremtidige øvelser, slik at evalueringsrapportenes form og innhold i større grad fyller målsetningen - som et essensielt bidrag i erfaringslæringen. PHS vil innrette eget evalueringsarbeid i tråd med overnevnte ved fremtidige evalueringer.

PHS har tidligere fremhevet de nasjonale øvelsene som potensielle arenaer for forskning, og gjentar dette også i denne hovedrapporten.

2. PLANLEGGINGSFASEN

Først og fremst vil PHS påpeke at planleggingen av en øvelse som Tyr, i tett samarbeid med deltakende aktører, gir potensiale for utvikling av beredskaps- og krisehåndteringssystemet på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå. Det åpner for systemisk-, organisatorisk- og individuell læring. Planfasen gir også mulighet til å utvikle gode relasjoner og skape forståelse og tillitt mellom de ulike aktørene. PHS er av den klare oppfatning at dette også har skjedd under planleggingen av øvelse Tyr 2013. **En slik gevinst kan og må ikke undervurderes.**

PHS vil påpeke viktigheten av det arbeidet som må skje i etterkant av øvelsen og evalueringen. Læringspunkter må identifiseres, aksepteres og implementeres i organisasjonene. Relasjonene og læringen må vedlikeholdes. Det må også legges til rette for at den personlige kunnskapen og de ferdighetene som den enkelte planlegger tilegner seg, overføres den enkelte organisasjon/aktør.

I tidligere evalueringsrapporter etter øvelse Tyr og øvelse Gemini har PHS fokusert på enkelte momenter under Planleggingsfasen, og vil i denne rapporten følge opp disse:

- Planleggingsprosessen
- Øvingsmål
- Kompetanse
- Mentor- og veilederrollen

Planleggingsprosessen

Alle deltakende aktører ble invitert og deltok i planleggingsprosessen. En åpen og inkluderende tilnærmingen har vært viktig for å skape nødvendig tillitt og legge til rette for læring.

Under planleggingen av øvelse Tyr 2013, har det lokalt vært utskiftninger av sentrale personer. Dette har tidvis skapt uklarheter i fremdriften, men POD har sikret kontinuitet ved tett oppfølging i prosessene. PHS ser fremgang i den måten POD forvalter eierskapet til øvelsen på, og er også kjent med at POD jobber med å standardisere en «pakke» for de politidistriktene som skal arrangerer de årlige nasjonale øvelsene.

«Pakken» vil formentlig bestå av tidslinjal, milepæler, dokumenter, maler, avtaleverk mv. til bruk for planleggerne under hele prosessen. Produktet kan videreutvikles gjennom erfaringer og læring fra øvelse til øvelse, og således danne grunnlaget for en fremtidig «Øvingsveileder». Dette vil fylle et tomrom som eksisterer i norsk politi, og hos flere andre aktører. Det skal også legges til at det pågår et arbeid i regi av både Justis- og beredskapsdepartementet (JD) og Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) hvor målsettingen er å utvikle slike hjelpemidler.

En stor øvelse som øvelse Tyr 2013, med svært mange aktører, skaper også mange utfordringer. I tillegg til den brede deltakelsen, skal også den enkeltes læringsutbytte ivaretas. Dette stiller store krav til planleggingen.

Utvikling og oppbygning av store samvirkeøvelser er å bygge «stein på stein». Flere av disse «steinene» fordrer blant annet at aktørene har tilstrekkelig kompetanse og (krise)håndteringsevne på alle nivåer i egen organisasjon. Det er også en forutsetning at rolleavklaring, ansvarsforhold, planverk og varslingslister er akseptert, harmonisert, kjent og trent aktørene i mellom. Det kan stilles spørsmål om alle planleggerne hadde de riktige forutsetningene for å utvikle en øvelse av dette format. PHS hovedinntrykk etter øvelse Tyr 2013 er at alle aktørene i øvelsen ikke var på dette nivået, og at det begrenset øvingsutbyttet.

PHS etterlyser et større fokus på analysen som må skje i forkant eller tidlig i planleggingsfasen: Hvilket ståsted har aktørene og hvilke tiltak (kompetanseheving, planverksarbeid, rutineutvikling, ansvarsavklaringer mv) må eventuelt settes inn for å sikre at aktørene er på riktig nivå. Politiet har et sentralt beredskapsansvar, og i denne sammenheng vises også til innledningen i Planleggingsdirektivet til øvelse Tyr 2013, hvor det er referert fra St.meld. nr. 42 (2004-2005) Politirollemeldingen:

”Politiet skal være den sentrale aktøren i det sivile samfunnets beredskap mot store ulykker, naturkatastrofer og terroranslag, og ha det sentrale ansvaret i den lokale beredskapen med øvelsesmønster basert på samvirke med andre nødetater, Forsvaret, kommuneledelse, lokalt næringsliv, frivillige organisasjoner og publikum.”

Øvingsmål

PHS har gjennom de siste evalueringsrapportene etter øvelsene Gemini og Tyr rettet et betydelig fokus på utarbeidelse av gode øvingsmål, samt prosessene rundt dette. Målene skal i stor grad legge grunnlaget for hele øvelsen, evalueringen og dermed også utbyttet til hver enkelt aktør.

Gode mål tjener flere hensikter. De skal være retningsgivende i forhold til de aktivitetene (scenariene) øvelsen bygger opp rundt. Gode mål skal også motivere til innsats. Målene skal også være styrende i forhold til evalueringen, og således legge grunnlaget for læring. Læring er et av hovedargumentene for å gjennomføre øvelser.

Etter PHS oppfatning er det sentrale *momenter* med betydning for krisehåndteringsevnen som ikke kan utelates når nasjonale beredskaps- og krisehåndteringsøvelser planlegges og gjennomføres i politiet. Momentene må gjenspeiles og være gjennomgående i alle ledelsesnivåene i politiet.

Fasene i øvingsplanleggingen må følges. Først må øvelsens hovedmål settes. Dette danner utgangspunktet for at aktørene fastsetter sine egne delmål for øvelsen. Med målsetningen (e) som forutsetning og bakteppe utformes scenarioene for øvelsen. Målene danner igjen grunnlaget for evalueringen som gjennomføres

En felles aksept, forståelse og tilhørighet til målene som aktuelle, relevante, realistiske og meningsfulle er et godt utgangspunkt for planlegging av en øvelse. Denne aksepten må foreligge hos de involverte aktørene. Det må enes om nåværende standpunkt, øvingsmål og hva resultatet skal være etter øvelsen. Dette er essensielt for læring.

Øvingsmålene kan utformes på en slik måte at de tar inn over seg flere av momentene, men øvingsmålene må være spesifikke og målbare (kvalitativt eller kvantitativt).

Følgende sentrale hovedmomenter bør være styrende og gjennomgående i enhver øvelse av nasjonal karakter:

- *Anmodninger og beslutninger*
- *Etterforskning og etterretning*
- *Kommando og kontroll (K2)*
- *Krisekommunikasjon*
- *Notoritet*
- *Planverk*
- *Pårørendehåndtering*
- *Samvirke og samhandling*
- *Situasjonsrapportering*

I planleggingen og gjennomføringen av øvelse Tyr 2013, erfarte PHS at det var stor kvalitetsforskjell på aktørenes øvingsmål. Dette kan også være en av grunnene til at øvingsutbyttet for enkelte aktører ikke ble så stort som ønsket.

På planleggingsmøtene har PHS presisert viktigheten av målformuleringene både for scenarioutviklingen og øvingsutbyttet. Det erfares en stigende forståelse for betydningen av temaet, selv om praksis ikke i stor nok grad gjenspeiler dette.

For øvelse Gemini 2014 har POD besluttet å ha et enda tydeligere fokus på temaet. PHS vil også bli tildelt ansvaret for å kvalitetssikre medvirkende aktørers delmål. På denne måten legges det i større grad til rette for målrettet og systematisk erfaringslæring.

Kompetanse

Politistaben og den kollektive redningsledelse (RL) i SFPD har gjennomgått PHS stabsopplæring. Det er også flere av de ansatte i politidistriktet som har formell kompetanse i beredskap og krisehåndtering på ulike nivåer (taktisk, operasjonelt og strategisk).

PHS har gjennom tidligere evalueringsrapporter etterlyst gjenbruk av den kompetansen og de erfaringene som tidligere politidistrikt besitter etter å ha planlagt og gjennomført de store nasjonale øvelsene.

POD har i denne forbindelse gjort organisatoriske grep ved å ansette personell, samt opprette et eget øvingskontor. Dette medvirker til å sikre kontinuiteten fra eiersiden på øvelsen, men PHS etterlyser fremdeles at tidligere (og fremtidige) øvingsplanleggere fra politidistriktene benyttes mer aktivt inn i prosessene. Det ville gitt et større grunnlag for erfaringslæring.

PHS har for dårlig grunnlag til å mene noe om øvrige aktørers disposisjon av tilgjengelig og kompetent personell inn i planleggingen av øvelsen.

Uken før gjennomføringen av øvelse Tyr, ble det arrangert en «Table top» øvelse for politistaben og den kollektive redningsledelsen i regi av politidistriktet. PHS stilte seg disponible som veiledere på denne øvelsen. PHS er meget positiv til en slik tilnærming i forkant av en større samvirkeøvelse, men stiller seg mer kritisk til gjennomføringen. Øvelsen var mer lagt opp som en test enn en øvelse for å diskutere arbeidsmetodikk, arbeids- og beslutningsprosesser, informasjonsflyt, kommando og kontroll og notoritet. PHS er av den formening at slik forberedende «Table top» øvelse bør ha som hovedmålsetning å bygge trygghet og selvtillit hos aktørene. Øvelsen hadde dessverre ikke den læringseffekten som åpenbart var tilsiktet, og veilederne fra PHS måtte derfor bruke tid etter øvelsen på kompensierende tiltak.

Mentor/veileder

For både å oppnå læring i sentrale funksjoner, samt å oppnå de riktige handlingene ut fra et spill i øvelsen, er PHS av den oppfatningen at dette kan ivaretas gjennom bruk av veileder/mentor. Rollen til denne er å være sparringspartner i forhold til supervisjon, rådgivning, coaching mv.

Politimesteren (PM) i SFPD var den eneste i politidistriktet som hadde knyttet til seg en mentor/veileder (en annen politimester) under øvelsen. Etter PHS mening hadde øvingsutbyttet for funksjoner som stabssjef (STSJ), operasjonsleder (OPL) og innsatsleder (IL) vært større om også disse hadde vært tilknyttet mentor/veileder - en person med tilsvarende kvalifikasjoner og kompetanse. PHS kjenner ikke til i hvilken grad denne ordningen ble benyttet hos andre aktører i øvelsen.

3. GJENNOMFØRINGSFASEN

Opprinnelig hadde PHS planlagt å gjengi aktørenes delrapporter i dette kapitlet i rapporten. Etter anmodning fra oppdragsgiveren - POD (se også kapitel 1.2.3), har PHS valgt å endre innretningen av rapporten. Dette begrunnes spesielt i følgende forhold:

- 1. Omfanget av rapporten blir for omfattende ved å gjengi alle delrapportene. Med over 30 aktører vil både leservennligheten og det forventede læringsutbytte av rapporten bli veldig begrenset.*
- 2. Delrapportene er veldig ulike når det gjelder det innholdsmessige, omfang, kvalitet, formalia og fokus. Dette svekker læringsutbytte av rapporten ved å gjengi disse i sin helhet.*
- 3. Delrapportene eies av de enkelte aktørene, og synliggjør i stor grad interne funn/læringspunkter. Disse vil aktørene selv ha ansvar for å omgjøre til læring og endringer i egen organisasjon.*
- 4. Flere av aktørene (jfr. Planleggingsdirektivet) har ikke avlevert evalueringsrapporter, blant annet begrunnet i liten involvering/deltakelse i planleggingen og/eller gjennomføringen av øvelsen.*

PHS har i rapportens kapitel 4 sammenstilt og sammenfattet de læringspunkter som aktørene har presentert i delrapportene - i relasjon til øvelsens hovedmål.

Følgende aktører har avlevert evalueringsrapporter til PHS:

Politidirektoratet

- Rapport fra planleggingsfasen som eier og koordinator av øvelsen
- Egen rolleutøvelse under øvelsen

Helsevesenet

Helsedirektoratet har sammenfattet evalueringsrapporter fra følgende: Helse Førde, Helse Bergen, Prehospital tjenester (AMK og ambulanser), Helse Vest og Helsedirektoratet.

Brann- og redningstjenesten

DSB ivaretok 2 ulike roller i øvelsen: brann- og redningssiden og www.kriseinfo.no, hvor den samlede evalueringsrapporten fra DSB utgjorde den samlede oppfatningen fra brann- og redningssiden. Følgende lokasjoner er evaluert av DSB: 110-sentralen i Sogn og Fjordane, KO Bekksneset, KO Leirvik, LRS og bilferge (Dalsfjorden)

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane

Kystverket

Hovedredningssentralen Sør-Norge

Sogn og Fjordane politidistrikt

- PHS har evaluert politidistriktet på strategisk og operasjonelt nivå, og har hatt bistand av evaluator fra Oslo politidistrikt til å evaluere politidistriktet på taktisk nivå
- PHS har avlevert egen selvstendig delrapport til politidistriktet

Hordaland politidistrikt

Fjord 1

- Egen evalueringsrapport fra beredskapen om bord i ferga M/F Dalsfjord
- Egen evalueringsrapport fra beredskapsorganisasjonen til Fjord 1 AS i Florø

Hyllestad kommune

Hyllestad kommune har sendt inn evalueringsrapport basert på egget evalueringmøte og følgende tilsendte rapporter:

- Kriseledelsen i Hyllestad kommune
- Samhandling mellom de ulike aktørene på samle plass Leirvik kro
- Fagleder brann + utrykningsledelse ved h.v. Høyanger, Hyllestad og Gulen og Masfjorden brann- og redningsvesen, samt funksjoner som nevnt ovenfor

Gulen kommune

Det er mottatt 3 rapporter fra Gulen kommune:

- Gulen kommunes egen evaluering som er basert på deltakernes egne erfaringer, samt tilsendte formelle evalueringer og uformelle tilbakemeldinger
- Evaluering av kriseledelsen i Gulen kommune
- Mottakssenter ved gamle fergekai i Brekke / Evakuert- og pårørendesenter på Brekke barnehage og skole

Høyanger kommune

Delrapporten er en samling av rapportene fra følgende objekter:

- Kriseledelsen i Høyanger kommune
- Mottak for pårørende og evakuerte i Lavik
- Kommunens kriseledelse, Brann og redning, Evakuering- og pårørendesenter

Redningsselskapet

- RS Halvdan Grieg (RS)
- RSRK Utvær (RS)

FORF Sogn og Fjordane

Sogn og Fjordane Røde Kors; strandsøk og Hjelpekorps KO nord og sør, evakueringscenter nord, Sogn og Fjordane Røde Kors (SFRK) beredskapsleiling (stab) ved distriktskontoret i Førde

Forsvaret

- Forsvarets Operative Hovedkvarter (FOH)
- Kystvakten
 - KV Bergen/OSC
 - KV Bergen/Ekstern havarilag
 - KV Bergen/Røykdykkerlag
 - KV Bergen og KV Njord/Sanitetslag
- Heimevernet (HV11)

Den norske kirke

(Den norske folkekirke representert ved LRS-prest i Sogn og Fjordane)

Sogn og Fjordane sivilforsvarsdistrikt

Delrapporten er en rapport over sivilforsvarets samlede innsats

Markørspillet

- Mediespillet

4. LÆRINGSPUNKTER

Først og fremst vil PHS fremheve øvelse Tyr som en arena der deltakerne i alle øvelsens faser utvikler gode relasjoner. Det erfares læring på så vel systemisk som organisatorisk og individuelt nivå. Dette skaper forståelse og tillitt, og er basis for utvikling av beredskaps- og krisehåndteringsapparatet på nasjonalt, regionalt og lokalt plan. **Denne effekten og gevinsten verken kan eller må undervurderes.**

Hovedmål for øvelse Tyr 2013 har vært: «*Videreutvikle samvirket med aktørene i redningstjenesten på alle nivåer, klargjøre ansvars- og rolleforståelsen og bedre krisehåndteringsevnen*». Denne hovedrapporten blir for generell til at den kan brukes som det eneste erfaringsdokumentet etter øvelse Tyr 2013, og **PHS vil derfor påpeke det selvstendige ansvaret alle øvelsens aktører har i forhold til erfaringslæring: den systematiske håndteringen av egne læringspunkter.**

Det følgende er en sammenfatning og sammenstilling av læringspunkter som aktørene i øvelsen har synliggjort i sine delrapporter - i relasjon til øvelses hovedmål. PHS har imidlertid foretatt enkelte små justeringer i tekstutdraget i aktørenes delrapporter. Dette for å tilstrebe at hovedrapporten får en ensartet form, og at det faglige innholdet i delrapportene ivaretas.

POLITIDIREKTORATET

Vurdering av samvirke og samhandlingen internt, og mellom aktøren og andre naturlige og relevante samvirkeaktører

JD og Krisestøtteenheten (KSE) deltok i begrenset grad i spillet mot POD. KSE var mottakere av situasjonsrapportene. I forbindelse med rapporteringene ble det gjort avtale om hyppigheten av rapporteringen samt hvilken form dette skulle ha. Samhandling med KSE fungerte bra på dette området. Det var ingen andre samhandlinger med KSE. Når det gjelder samhandling med andre eksterne aktører, foregikk dette i liten grad.

Motta informasjon fra aktuelt politidistrikt til POD om at nasjonal varslings er gjennomført på korrekt måte etter at kritisk hendelse er oppstått ved bruk av politiets alarm- og varslingsystem (PAV). Innhenting/mottak av informasjon fra andre politidistrikt og særorgan om mottak, kvittering og iverksettelse av tiltak på melding om nasjonal varslings innenfor gjeldende frister.

Læringspunkt

Videreutvikle politiets bruk av PAV og CIM for å varsle alle relevante interessenter på en effektiv og sikker måte.

HELSEDIREKTORATET

Helsesektorens evaluering er en sammenfatning av evalueringsrapporter fra følgende enheter:

- Helse Førde
- Helse Bergen
- Prehospital tjenester (AMK og ambulanser)
- Helse Vest
- Helsedirektoratet

Vurdering av samvirke og samhandlingen internt, og mellom aktøren og andre naturlige og relevante samvirkeaktører

Samvirke mellom helse, politi og brann på skadestedet fungert godt, spesielt med politiet. Det var mange fra kommunehelsetjenesten og de frivillige organisasjonene som gjorde en god innsats og samvirke mellom de ulike aktørene var bra. Operativ leder Helse fikk liten informasjon om kva for andre ressursar som var tilgjengeleg og kva ressursar det var behov for.

Samvirke og samhandling mellom kommunelege og kystvaktpersonell var bra. Tydeleg rollefordeling og godt samarbeid. Samhandling mellom AMK-Bergen og Beredskapsledelse i Helse Bergen gikk greit. Dette var 4. gangen leddene samhandlet på 3 mnd. (2 reelle og 2 øvelser).

De oppsummerer også med at det initialt var god kommunikasjon med politiets operasjonssentral (Hordaland), men pga. økende reell aktivitet i sykehuset måtte en tone ned denne kommunikasjonen. Det ble derfor også etablert eget telefonnummer for innmelding av pasienter til akuttmottak.

Læringspunkt

- Det bør gjennomførast fleire øvingar på organisering av skadestad, samleplass og mottakssenter for å auke kompetansen blant aktørane.
- Dei ulike aktørane på skadested bør ha felles gjennomgang av ulike styrande dokument om organisering og drift av skadestad/samleplass/mottakssenter.
- Varsling, rapportering og informasjonsutveksling mellom lokalt, regionalt og nasjonalt nivå bør øves på alle øvelser av denne størrelsen.
- Samvirke mellom politi, kommunane mfl.
- skal sikre størst mogeleg grad av felles situasjonsforståing, som er ein viktig føresetnad for at ein skal kunne ta rette avgjerder og planlegge framtidige tiltak på alle nivå (operativt, taktisk og strategisk). Samvirke mellom blant anna politi og kommunane kan bli betre på strategisk nivå. Det bør derfor etablerast dialog mellom helse, politi, kommunar og ev. andre aktørar for å sikre auka kunnskap om dei ulike etatane sitt ansvar- og arbeidsområde slik at ein sikrar situasjonsrapportering også på dette nivået.

Varsling og innkalling

Læringspunkt

- Sjukehusapoteket bør ligge inne i varslingsrutinane til HF.
- Alle kommunar i skadeområdet skal varslast. Varslingsplan må følgjast.
- Etter første varsling er det viktig å følgje opp med situasjonsrapportering i HelseCIM

Mottak og samordning av rapporter, loggføring og rapportering, bruk av HelseCIM

Læringspunkt

Alle aktører i helsesektoren må sikre tilstrekkelig opplæring i bruk av HelseCIM og bruke det uoppfordret i reelle hendelser og under øvelser. Eventuelle feil og forbedringsforslag må fremmes til direktoratet.

Utveksle pasient-ID med politiet

Politiet ønsket plassering sentralt i akuttmottak ved mottak av pasientar. Dei fekk plass ved sida av KO. Politiet fekk pasient-id frå KO, etter kvar som dette var klart. Sjukehuset var ikkje kjent med politiet sine rutinar for ID-utveksling. Det kan og stillast spørsmål ved at politiet merka pasientar, når «umerka» pasientar kom til akuttmottak, når sjukehuset har etablerte rutinar for merking av pasientar.

DIREKTORATET FOR SAMFUNNSSIKKERHET OG BEREDSKAP (DSB)

DSB ivaretok to ulike roller i øvelsen. Den ene omhandlet brann- og redningssiden, mens den andre omhandlet www.kriseinfo.no.

Rapportering på følgende lokasjoner:

- 110-sentral i Sogn og Fjordane
- KO Bekksneset
- KO Leirvik
- LRS
- Bilferge (Dalsfjorden)

Vurdering av samvirke og samhandlingen internt, og mellom aktøren og andre naturlige og relevante samvirkeaktører

En spørreundersøkelse avdekket at over halvparten av de involverte fra brann- og redningsvesenet opplevde god samhandling innad i egen etat, mens ca.75 % av de som var involvert fra brann- og redningsvesenet mente de samhandlet godt med samvirkende aktører under øvelsen.

Etter endt øvelse skal deltakeren kunne vurdere eget planverk for den aktuelle hendelsen/innsatsen, for å kunne videreutvikle planverket og gjøre eventuelle relevante endringer

Det ble observert svært varierende bruk av planverk. De fleste aktørene innenfor brann- og redningsvesenet syntes å mangle tiltakskort for type hendelser som er av en slik størrelse at det kreves samhandling på skadested. Ved utvarsling av ressurser fra 110-sentralen tok dette uforholdsmessig lang tid grunnet manglende oppdaterte varslingslister.

Læringspunkt

Utvikle enkle tiltakskort basert på planverk som er utarbeidet for denne type hendelser i brann- og redningsvesenet, og koordinere disse tiltakskortene med samvirkende aktører. Vedlikehold av internt og eksternt planverk ved 110-sentralen med hovedfokus på varslingslister

Etter endt øvelse skal deltakeren ha gjennomført etablering og drift av innsatsleders-/skadestedsleders kommandoplass ut fra kriteriet: oversikt over situasjonen og felles situasjonsforståelse.

Læringspunkt

- Etabler KO i skjermede omgivelser
- Tydeliggjøring av ansvar og roller i KO
- Tydelig overføring av innsatsledelse mellom Fagledere brann og fra Fagleder brann til innsatsleder politi.
- Begrense adgang av personer til KO ved å etablere vakthold/slusefunksjon.

Etter endt øvelse skal deltakeren ha gjennomført etablering og drift av innsatsleders-/skadestedsleders kommandoplass ut fra kriteriet: hensiktsmessig plassering

Læringspunkt

- Innsatsleders kommandoplass bør opprettes etter innøvd struktur
- ILKO må være på avtalt sted som er kjent for alle ledere, dette fordrer samsnakk mellom etatene på vei ut, noe som felles talegruppe i nytt nødnett vil muliggjøre.

Etter endt øvelse skal deltakeren ha behersket tverrfaglig kommunikasjon med samhandlende etater og innad i egen organisasjon

Læringspunkt

- Sambandsdiagram må utarbeides
- Ved innføring av nødnett bør man vektlegge tid for å bli kjent med utstyr og øve bruk av sambandsdisiplin.

FYLKESMANNEN I SOGN OG FJORDANE

Vurdering av samvirke og samhandlingen internt, og mellom aktøren og andre naturlige og relevante samvirkeaktører

Vår trong for samhandling var stort sett avgrensa til politidistriktsleiinga, dei øvande kommunane, Helse Førde, DSB og Helsedirektoratet. Vi hadde kontakt munnleg og skriftleg med politiet og munnleg kontakt med kriseleiinga i Helse Førde. Kontakten med kommunane og DSB/Helsedirektoratet gjekk i hovudsak via CIM.

Samhandlinga og samvirket med dei eksterne etatane fungerte rimeleg godt. Det gjekk litt seint å få informasjon frå politiet om skadeomfang, men vi har ikkje nokon grunn til å tru at det skuldast manglande vilje til å informere oss frå politiet si side.

Prøve ut grenseflata mellom høvesvis politiet/redningstenesta og Fylkesmannen sine roller og oppgåver i den aktuelle situasjonen (jf. ny avtale om regional samordning)

Samhandlinga med politiet fungerte alt vesentleg i tråd med dei forventningane vi hadde. Vi skulle ønskt ei tidlegare avklaring av skadeomfanget, med annat fordi vi fekk ein del spørsmål frå pressa som hadde vore lettare å svare på med slik kunnskap.

Samhandlinga med kommunane fungerte godt, og god bruk av CIM gjorde rapporteringane effektive.

Fylkesmannen var tidleg i kontakt med kriseleinga i Helse Førde, og vart under vegs oppdatert om situasjonen derfrå. Samhandlinga med helseføretaket fungerte såleis godt.

Formidle informasjon om situasjonen til relevante nasjonale styresmakter

Fylkesmannen rapporterte jamleg om situasjonen til DSB og Helsedirektoratet via CIM. Sett frå vår side fungerte samhandlinga med direktorata godt.

KYSTVERKET

Vurdering av samvirke og samhandling internt, og mellom aktøren og andre naturlige og relevante samvirkeaktører

Samvirke mellom Kystverket og de aktører med varslingsplikt virket tilfredsstillende.

Varsling iht prosedyre, samt ivaretar loggføring

Skip er forpliktet til å varsle gjennom Kystradiokjeden eller Hovedredningssentralen. 110-Sentralen varsler direkte til Kystverkets vakttelefon. HRS varsler direkte til Kystverkets vakttelefon Mottatte varsler skal fortløpende loggføres i Kystverkets CIM data støtteverktøy.

Rederiet Norled varslet direkte til Kystverkets vakttelefon, vakthavende rapporterte at rederiet i sitt planverk hadde Statens forurensningstilsyn som varslingspunkt. Dette ble endret til Kystverket for svært mange år siden. Rederiet kan forbedre sin beredskapsplan på dette varslingspunktet. Mottatte varsler er tilfredsstillende loggført i Kyst CIM.

HOVEDREDNINGSSENTRALEN (SØR-NORGE)

Hovedredningssentralen (HRS) har det overordnede operative koordineringsansvaret for alle typer redningsaksjoner på land, på sjøen og innen luftfart. Øvelsens hovedmålsetning var derfor i høyeste grad relevante når det gjelder utfordringer i samvirke mellom aktørene i det valgte øvingsscenario.

Vurdering av samvirke og samhandlingen internt, og mellom aktøren og andre naturlige og relevante samvirkeaktører

Et sentralt mål for deltakere ved HRS var kontinuerlig oppdatering av status med faste møter for «statusmøter» i ops. Her foretok man en rask, overordnet deling av informasjon, påpekte fokus for media og umiddelbare tiltak for deling av situasjonsbilde med øvrige etater.

Tilbakemelding på «statusmøtene» medførte ikke endringer i oppgaver. Hendelsen var i stor grad «lukket» med godt situasjonsbilde fra HRS side.

Basert på info i forbindelse med spillestabs overvåkning av øvelsen, så anmerkes som kontroller at; HRS hadde lett for å komme gjennom til LRS, og god dialog med operasjonsleder, men synes som noen oppgaver og informasjon ikke ble brakt videre fra LRS Sogn & Fjordane nedover i systemet ut til Innsatsleder Mottakssted Leirvik.

Etter den informasjon som ble gitt fungerte også handtering av media og utspill ble koordinert fortløpende.

Klargjøre ansvars – og rolleforståelsen

HRS planverk for sjøredningshendelser er basert på- og forholder seg til de retningslinjene som er nedlagt i den internasjonale maritime SAR manualen; IAMSAR vol II, i tillegg til nasjonale planverk og instruksjer. Her beskrives de forskjellige funksjoner og arbeidsoppgaver, som evaluator anser som oppnådd.

Forbedringspunkt

Ingen tilbakemelding (som jeg oppfattet), tydet på manglende struktur mellom etatene. Ingen informasjon tydet heller på at oppgaver var misforstått. Ivaretagelse av koordineringen ble gitt med initielle oppgaver til deltakende LRS`er, OSC og ressurser. Fordelingen av oppgaver ble gjort i henhold til planverk.

Koordinering av hendelse/oppgaver ble avtalt mellom HRS og OSC, mellom HRS og de enkelte LRS`er.

Øvelsen gav god mulighet for integrering og arbeid en rekke etater imellom. Ingen tilbakemelding underveis medførte endringer ved HRS.

Som under øvelse SkageEX11 ble det kommentert at G-0234 B fra JD 1997 om «Oppgaver og samarbeid ved skipsulykker» bør revideres.

Bedre krisehåndteringsevnen

Scenario gav god retning for intern gjennomgang ved HRS, der det i slike situasjoner er meget viktig å fange opp intern oppgavefordeling og koordinering mellom de ulike operative funksjoner. Tilbakemelding tydet på at man hadde en god intern struktur på dette.

Når kollektiv ledelse ikke var innkalt manglet trolig noe «trøkk» på strategisk tenkning, varsling og overordnet situasjonsbilde. Bildet ble allikevel formidlet på vanlig måte til JD/KSE.

Ledelse/Koordinering

HRS planverk for sjøredningshendelser er basert på- og forholder seg til de retningslinjene som er nedlagt i den internasjonale maritime SAR manualen; IAMSAR vol II, i tillegg til nasjonale planverk og instruksjer.

Ressurstilgangen på sjø og luft var oversiktlig. Funksjonsdelingen mellom de operative funksjoner var også slik at det stemte godt overens mellom tilgjengelige ressurser og nødvendig kommunikasjon mellom aktørene.

Samband/Kommunikasjon

HRS skal sørge for at kommunikasjonsplan utarbeides og formidles til de deltakende ressurser. Planen skal ta for seg både taktisk/operativt og strategisk samband.

Sambandsopplegget og kommunikasjonslinjer ble tidlige kjent. Funksjonsdelingen mellom de operative funksjoner var også slik at det stemte godt overens mellom tilgjengelige ressurser og nødvendig kommunikasjon mellom aktørene. Samarbeidet og dialog mellom HRS og Florø radio foregikk kontinuerlig, med gjensidige oppdatering av status. Eventuelle utfordringer ble tatt fortløpende.

POB kontroll (Persons On Board)

Dette innebærer at HRS må etterstrebe og få verifisert og etablert sikkert tall for hvor mange som var involverte fra havarist(ene), og hvor mange som er reddet og/eller gjort rede for, i samvirke med mottaksapparatet i den landbaserte struktur.

Forbedringspunkt

De nåværende elektroniske systemer ved HRS er ikke orientert mot å ha identitetskontroll på de involverte (det er politiets oppgaver), men mot en kontroll/oversikt over antall involverte og status. Systemene er dog ikke optimale og en ser behovet for oppgradering og utvikling, for blant annet og være i bedre stand til å utveksle informasjon med politiet og andre samarbeidspartnere.

Media

HRS var tidlig ute med relevant informasjon til media. HRS kunne dog ha vært mer konkret og samkjørt på et tidligere tidspunkt mot et av de involverte rederiene.

SOGN OG FJORDANE POLITIDISTRIKT

TAKTISK NIVÅ

Vurdering av samvirke og samhandlingen internt, og mellom aktøren og andre naturlige og relevante samvirkeaktører

- Mangler, spesielt i starten av øvelsen. IL varslet ca 30 minutter etter ulykken fant sted. Han hadde en lang tur i bil ut mot ulykkesstedet. Han fikk ingen oppdatering eller informasjon om situasjonen på skadestedet før kl 1105, selv om han ringte inn til sin OPL flere ganger. Han hadde derfor utfordringer i samhandlingen internt på taktisk nivå, da han ikke fikk oppdatert situasjonsforståelse.
- Det var begrepsforvirringer mellom nivåene angående organiseringen av arbeidet på nordsiden (mottakssenter - evakueringsenter og pårørendesenter). Dette førte til misforståelser og til tider mangelfull samhandling mellom IL og OPS spesielt i starten av øvelsen. Eksempel: OPS meddelte at de ønsket to mottakssenter: Et i Leirvik og et i Lavik.

Dette forvirret IL i en periode. Etter en del frem og tilbake rundt dette, viste det seg at de ønsket evakueringscenteret i Lavik og mottakscenteret i Leirvik.

Det var flere tilfeller av at IL sine anbefalinger/avgjørelser rundt steder for mottak av personell/båter ble overprøvd på operasjonelt nivå uten at dette ble begrunnet (muligens av spilltekniske årsaker?)

- Det var mangelfull/ingen kommunikasjonsmulighet på samband på vei til ulykkesstedet. Dette førte til at IL ikke fikk samhandlet internt på taktisk nivå i særlig grad, før ankomst. Han brukte telefon, men dette ble begrenset til en person.
- Sambandet ble under hele øvelsen benyttet i liten grad. De som ikke jobbet tettest på mottaksstedet fikk dermed liten oversikt over helheten i jobbingen, og det virket i enkelte situasjoner som om det påvirket samhandlingen internt.
- Det var god samhandling internt på mottakscenteret på taktisk nivå i politiet. Korte linjer mellom aktørene bidro til at alle var omforent om jobben som skulle gjøres.
- Det var tilfredsstillende samhandling mellom politiet, helse og brann på taktisk nivå på mottakscenteret. Lederne holdt seg stort sett samlet og utvekslet informasjon. Politiet kom imidlertid svært sent inn og overtok lederrollen på stedet.
- Samvirket mellom politiet og de andre aktørene på mottaksstedet var ikke optimalt. Det virket som om aktørene ikke ”fant” hverandre, og de var ofte fraværende når briefinger ble gitt, oppsummering ble gjennomført osv.
- Samhandlingen mellom OSC og de som jobbet på sjøen var god opp mot mottakscenteret. Båtene kom inn med skadde på anvist plass. Helikoptrene landet der det var avsatt plass etc. Det var en kommunikasjonssvikt i forbindelse med innslepet av den ene havaristen og hvor mange som befant seg der, ellers virket kommunikasjon og samhandlingen mellom disse aktørene å fungere godt.

OPERASJONELT NIVÅ

På generelt grunnlag ble det gjort en solid innsats under gjennomføring av redningsoperasjonen, og det operasjonelle nivået synliggjorde at de besitter mye kunnskap, har gode holdninger og god forståelse for krisehåndtering. Gjennomføringen avdekket likevel flere forbedrings-områder, spesielt i forhold til struktur og arbeidsmetodikk, men også knyttet til kommando og kontroll.

Det ble ikke uventet et stort arbeidspress på operasjonssentralen (OPS) og OPL i meldingsfasen, og det ble således fort et påtrengende behov for å styrke OPS og OPL- rollen. Operatørene klarte ikke å loggføre i Politioperativt system (PO) i sann tid, og OPL mistet mye av oversikten og styringsgrunnlaget. Det var tiltak som var utført, men ikke loggført, og andre planlagte tiltak som verken var vurdert eller iverksatt.

Det var god kommunikasjon mellom S&F LRS og HRS. OPL klarte effektivt å plukke ut, prioritere å besvare telefonene fra HRS.

Det syntes likevel som om samhandlingen mellom IL og OPS ikke har vært god nok, da politiets første innsatsenhet og fast utpekt IL først etablerte mottak på Bekksneset. Det tok altfor lang tid før IL og hans mannskaper kom til mottaksstedet i Leirvik, hvor ressurser fra øvrige samvirkeaktører hadde møtt opp og iverksatt mottak. Her konstateres uklar kommando og kontroll fra OPS.

IL hadde ikke tilgang på nettbrett, noe som kunne gjort kommunikasjonen med OPS lettere, både med hensyn til bruk av kart og føring i PO. Det fordrer imidlertid at IL har et administrativt apparat rundt seg, slik at IL kan ha fokus på ledelse.

OPL ga ingen informasjon om hvordan redningsaksjonen var besluttet organisert og ledet på taktisk nivå, herunder antallet aksjoner (mottak, landsøk, evakuert- og pårørendesenter) som krevde innsatsledelse. Dette fremkommer heller ikke i møtoreferat eller i PO loggen. STSJ burde vært mer tydelig og fått disse forholdene avklart i overtakelsesmøtet.

STRATEGISK NIVÅ

Det var STSJ som situasjonsrapporterte til Redningsledelsen (RL) når de hadde sine møter. Situasjonsrapporteringen hadde imidlertid for lite fokus på situasjonsforståelse og mulig skadepotensial. Informasjonen var ikke god nok til å utfordre PM og RL på strategisk planlegging og ledelse, herunder valg knyttet til ressurser og prioriteringer.

PM og RL kunne i tillegg vært noe mere kritiske og stilt kontrollspørsmål knyttet til kommando og kontroll, spesielt i forhold til innsatsstedene, og rolle- og ansvarsavklaring i forhold til samarbeide aktører – både i relasjon LRS Hordaland og berørte/involverte aktører.

Situasjonsrapportering fra medlemmene i RL - status fra egen sektor – var også mangelfull under møtene i RL. Det hadde vært svært verdifull og sentral informasjon for kollegiet knyttet til strategisk planlegging og ledelse. PM burde vært mer aktiv og utfordret medlemmene i RL på å innhente slik informasjon i forkant av møtene. RL er i praksis det «levende symbolet» på samvirkeprinsippet og de ressurser som mobiliseres og involveres i redningsinnsatsen. Det er derfor avgjørende å få tilbakemelding på status i egen sektor – i hvilken grad man lykkes med å håndtere oppgavene. Det er en viktig del av situasjonsbildet og arbeidsgrunnlaget for RL.

Situasjonsrapporteringen til POD var god. P6 hadde ansvaret for dette arbeidet, både utarbeidelse, behandling og distribusjon av rapportene. P6 ble dedikert til denne oppgaven allerede under politidistriktets stabskurs i Stavern, våren 2013. Med sin faglige bakgrunn og kvaliteter, og ikke minst gjennom tilrettelagt trening og øvelser i forkant av øvelsen, fant P6 riktig form på dette viktige arbeidet. Det ga resultater og viser nødvendighet av at dette arbeidet profesjonaliseres i alle ledd.

HORDALAND POLITIDISTRIKT

Politidistriktets overordnede mål var utarbeidet med ”nabohjelpskonseptet” for øye, i tillegg til å være forsøkt avstemt mot øvelsens hovedmål, slik det er beskrevet i direktivene.

Hovedinntrykket var god og hensiktsmessig respons i initialfasen; Intern og ekstern varsling foregikk helt greit. I forhold til tidsaspektet tok det noe tid før det var avklart hva som var Hordaland politidistrikt sin oppgave.

I nabohjelps - hendelser mot andre politidistrikt, må det i mye større grad foretas nødvendige og helt konkrete avklaringer omkring ledelsesforholdet politidistriktene imellom. Det må gjøres så tidlig som mulig. Det var ikke tilfelle under denne øvelsen. En slik avklaring er viktig i forhold til hvilke varslinger som foretas og hvilke ressurser som utkalles, - noe som igjen har betydning for totaloversikten.

HRS var imidlertid bevisst på sin overordnede rolle og ga klare føringer for hva som skulle gjøres på et tidlig tidspunkt.

Organisering og drift av evakuertsenter på Brekke skule

Forbedringspunkt

I utvelgelsen av en delleder må oppgaven defineres helt klart, plan må utarbeides og avklaring om nødvendige ressurser må stilles til rådighet og/eller fremskaffes.

I redningssamvirket må politidistriktet øke sin kompetanse på samarbeidsområdene og grensesnittene mot den kommunale og fylkeskommunale sektor.

FJORD 1

FERJA M/F «DALSFJORD»: BEREDSKAP OMBORD

Vurdering av samvirke og samhandlingen internt, og mellom aktøren og andre naturlige og relevante samvirkeaktører

God samhandling mellom de aktuelle aktørene. God koordinasjon fra lokal skadestedsledelse.

BEREDSKAPSORGANISASJONEN TIL FJORD1 AS I FLORØ

Vurdering av samvirke og samhandlingen internt, og mellom aktøren og andre naturlige og relevante samvirkeaktører

Samhandling internt fungerte som beskrevet i planen. Det var god kontakt med fartøy, HRS og politi.

Læringspunkt

Noen uklare punkter som kom frem under øvelsen:

- Hvor mye skal selskapet gå ut med i sine pressemeldinger?
- Skal selskapet gå ut i media med sitt pårørende telefon-nummer eller skal dette kanaliseres gjennom HRS/politi?

- Det kom litt forskjellige meldinger fra HRS og politiet. Havarigruppen ble i noen tilfeller mellomledd og drev innhenting av opplysninger fra fartøyet som ble sendt videre til HRS / politi.

HYLLESTAD KOMMUNE

Varsling

Varsling fungerte ikkje. Kriseleiinga vart ikkje varsla, legetenesta vart ikkje varsla, delar av brannvern vart ikkje varsla på ums. Inntil nytt nødnett er på plass må alarmsentralen og andre aktuelle etatar vere kjent med at varsling ikkje fungerer i Hyllestad og gjere alternativ varsling.

GULEN KOMMUNE

Vurdering av samvirke og samhandlingen internt, og mellom aktøren og andre naturlige og relevante samvirkeaktører

Hovudinstrykk:

Samhandling fungerte godt.

Pluss:

- Kriseleiinga samarbeida godt som eit team, med klar leiing, fordeling av arbeids- og ansvarsområde
- Ulike etatar og sektorar som helse – brann – Røde Kors - sivilforsvaret samhandla godt, både seg i mellom og med kriseleiinga i kommunen
- Bruk av CIM fungerte godt til intern informasjonsformidling og ekstern rapportering

Minus:

- Vanskar med å komme gjennom på politiet sin tlf 02800
- Til tider noko uklår leiing på mottaksstad og evakuertsenter, noko som mellom anna førte til at strandsøk vart sett i gang for seint

Oppretting av mottaksstad vart gjort i tråd med planlagt prosedyre

Pluss:

- Lokalt brannmannskap og helsepersonell var på plass, og mottaket var operativt innafor målsetjinga
- Varsling og samarbeid mellom KKL og lokal leiar fungerte godt
- Godt samarbeid mellom dei ulike fagleiarane
- Sambandet mellom etatane på staden og mot naudsentralane fungerte godt
- Transport mellom mottak og evakuertsenter gjekk godt
- Politiet hadde god kontroll på registrering av personar

Minus:

- Ordinær utalarmering fungerte ikkje. Måtte bruke reserveløysing (UMS)
- Litt uklårt kor tid politiet overtok leiing av mottaket - delvis uklår leiing også seinare
- Utydeleg kven som var fagleiar helse i starten –avklaring mellom kommunelege 1 og leiar for ambulansetenestene
- For få omsorgspersonar med fokus på dei som skulle vidare til evakuertsenter
- Lege på plass noko seinare enn målsetjinga - fekk første varsel om ulukke via AMK (trippelvarsel), måtte sjølv skaffe info om og kvar det var behov for lege

Framlegg til forbetringar:

- Treng avklaring av politiet sitt ansvar for overtaking av leiing ved mottakssenteret
- Betre sambandsløysing for naudetatane
- Kunne nytta Røde Kors meir til omsorgsoppgåver

Oppretting av EPS vert gjort i tråd med planlagt prosedyre

Pluss:

- Lokal varsling frå KKL til skule og kriseteam fungerte godt
- Senteret var operativt innafor målsetjing: Lokala vart raskt klargjorde, kriseteam og helsepersonell var på plass - frivillige var også raskt på plass
- Tiltakskorta for skulen sine tiltak og for kriseteamet fungerte godt
- God kontroll på registrering av kven som var på senteret til ei kvar tid

- Dagleg drift ved skulen vart godt ivareteke

Minus:

- Politi kom seint – ca 1 time etter at senteret var oppretta
- Uklår rolle/ansvarsdeling mellom politiet og helsepersonell
- For mange markørar med store fysiske skadar – uklårt om dei skulle vere på senteret eller om dei var «sendt til sjukehus»
- For lite kontakt mellom KKL/mottaksstad og evakuertsenteret

Framlegg til forbetringar:

- Avklaring av leing på eit EPS mellom kommunen og politi – må inn i beredskapsplanen
- Leiinga på senteret må vere oppkobla på CIM for informasjonsutveksling og rapportering
- Leiar må ha ein kontakttelefon, eller anna samband med naudetatane/KKL

Etablering av kriseleing (KKL) vart gjort i tråd med gjeldande plan

Pluss:

- Varsling og etablering av KKL skjedde innafør målsetjinga
- God arbeids- og ansvarsdeling i KKL, klare beskjedar
- Var i forkant – planla bruk av ressursar som kunne komme til nytte seinare
- God samhandling med lokale aktørar på mottaksstad og evakuertsenter
- Oppkobla på CIM innafør målsetjinga - brukte CIM aktivt til informasjonsutveksling, oppgåvefordeling og rapportering

Minus:

- Problem med å få kontakt med politi via tlf 02800
- Uklåre meldingar om pårørandetelefon – både politiet og rederia sine nummer
- Mangla kontakt med evakuertsenter, måtte nytte mellommenn

Framlegg til forbetringar:

- Avklaring av leiing på eit EPS mellom kommunen og politi – må inn i beredskapsplanen
- Alle viktige funksjonar må vere oppkobla på CIM
- Treng framleis nokre avklaringar i bruken av CIM, må trene meir

HØYANGER KOMMUNE

Pga av øving Tyr har vi fått til eit bra samarbeid med dei andre kommunane. Vi har utveksla erfaring/informasjon med tanke på felles utfordringar:

- Beredskapsplanar
- ROS-analyser/tiltakskort
- Tilgjengelige ressursar på tvers av kommunegrensene
- Felles opplæring på CIM

Vurdering av samvirke og samhandlingen internt, og mellom aktøren og andre naturlige og relevante samvirkeaktører

Kriseleiinga i Høyanger kommune

Samvirke og samhandling internt i kriseleiinga: ryddig og effektiv samhandling. Oppgåver og roller i kriseleiinga verka å vere tydeleg forstått av alle. Det var ikkje behov for å avklare roller eller oppgåvefordeling undervegs.

Forbetringpunkt:

Kriseleiinga kunne med fordel ha hatt ein liason ute for å ivareta kriseleiinga sitt informasjonsbehov i forhold til mogleg utvikling av hendinga og behov/situasjonar som kunne oppstå litt fram i tid.

Mottak for pårørende og evakuerte i Lavik

Samarbeidet internt i kommunen såg godt ut, både samhandlinga mellom dei kommunale som var på senteret og samhandlinga med kriseleiinga i Høyanger såg ut til å vere god, tett kommunikasjon. Samvirket og kommunikasjonen og andre aktørar var aktiv og såg ut til å vere god.

Høyanger kommune ønskjer å øve på etablering av evakuerte- og pårørandesenter, og ønskjer å lokalisere dette til Lavik. Hyllestad kommune ønskjer å bidra med ressursar til denne etableringa

Forbetningspunkt:

Tidlegare involvering av frivillige: Røde Kors vart først kontakta når det oppsto eit behov for vakthold på evakuerte- og pårørandesenteret. Kontakten til Røde Kors kunne vore teke tidlegare, om ikkje anna for å be RK vere i beredskap. Også helselaget i Lavik burde vore kontakta tidlegare.

Mottak for pårørende og evakuerte i Lavik

Anbefalinger:

Samordne registreringane mellom politi og helse på felles skjema.

SOGN OG FJORDANE SIVILFORSVARSDISTRIKT

(Sivilforsvarets samlede innsats)

Vurdering av samvirke og samhandlingen internt, og mellom aktørene og andre naturlige og relevante samvirkeaktører

Sivilforsvarets avdelinger i Sogn og Fjordane ble ikke varslet eller kalt ut av noen av nød-etatene. Det var SFSFD som måtte iverksette dette på egen hånd uten bistandsanmodning. Sivilforsvarsavdelingene på sørsiden (fra Hordaland SFD) ble både forhåndsvarslet tidlig og kalt ut raskt fra 112 i Hordaland.

Samvirke og samhandling med andre aktører (politi, brann, helse, HV, frivillige)

Innsatsområde NORD

Innsatsledelse

Svært dårlig koordinering i oppstarten. Leder Sivilforsvar ble ikke implementert med innsatsledelsen som fagleder SF tross gjentatte forsøk. Kaosfasen vedvarte unødvendig lenge. Dårlig bruk av oppmøtte personellressurser. IL klarte ikke å gi ressursene oppdrag. Mye ventetid før oppdrag ble gitt og iverksatt. Når oppdrag ble gitt/effektuert, fungerte samarbeidet mellom SF, frivillige, og HV svært godt.

Noen uklarheter omkring teiginndeling for søksområder på grunn av dårlig kartmateriell og varierende lokalkunnskap særlig med tanke på stedsnavn.

Innsatslederko (ILKO)

Politiet ankom etter lang tid, og falt inn i allerede etablert struktur på Leirvik Kro og Motell. ILKO var plassert samme sted som evakueringscenter for skadde og sårede, noe som medførte mye støy og trafikk. Dette gav særdeles vanskelige arbeidsforhold for innsatsledelsen. ILKO hadde ingen gode ressursoversikter eller kart, dårlig og lite samkjørt fremdriftsoversikt med tanke på evakuering, søk, ressurser m.m.

SF tilbød innsatsleder å etablere ILKO i telt på Leirvik for å få bedre arbeidsforhold, men dette ble ikke benyttet.

Andre samvirkeaktører

Lite relevant samhandling mellom SF og Helse/Brann, derav lite vurderingsgrunnlag omkring dette.

Innsatsområde SØR

Oppmarsjområde/ILKO/AKP

Lang kaosfase, IL var i perioder i praksis utilgjengelig. ILKO var ikke stedfast, noe som ytterligere problematiserer krysskontakt, samvirke og samhandling. Ledelse gjennom IL var ofte uleselig og uorganisert.

Søksområde Sognefjorden Sør

For så vidt funksjonelt samvirke mellom Sivilforsvarets søkslag, stedlig politimann og Røde Kors, men svak og uleselig ledelse fra søksleder politi.

Samhandling mellom samvirkeaktører

Øvelsen var preget av noen kommunikasjonsproblemer med andre aktører. Varsling om hendelsen og anmodning om bistand kom aldri fra de forventede kanaler – politiets operasjonssentral i Sogn og Fjordane. Distriktet fanget opp hendelsen via nyhetskanaler, samt via en telefon fra Hordaland SFD. HSFD var av Hordaland politidistrikt bedt om bistand av en FIG til sørsiden av fjorden.

Staben var da proaktive og tok selv kontakt med politiets operasjonssentral – både i Hordaland og Sogn og Fjordane og fikk bekreftet ønsket om bistand fra Sivilforsvaret på begge sider av fjorden.

Etter oppstarten, var samarbeidet og kommunikasjonen mellom SFSFD og politiet i Sogn og Fjordane bra.

Nabobistand

Avdelingene fra de to distriktene kom ikke i direkte inngrep pga at de opererte på hver sin side av fjorden. Det var imidlertid forventninger fra Sogn og Fjordane SFD om at deres ”leder SF” skulle være det koordinerende leddet mellom de to SF-distriktenes innsatser. Det fungerte ikke optimalt da avdelingen fra Hordaland oppfattet det som et ekstra ledd å rapportere til. I og med at de rapporterte til IL fra Hordaland PD og til Hordaland SFD.

Med bakgrunn i erfaringer fra denne øvelsen og hendelsen i Gudvanga tunnelen anbefales det at distriktene klargjør hvordan nabostøtte skal koordineres ved lignende situasjoner.

REDNINGSSKAPET

RS HALVDAN GRIEG (RS)

Vurdering av samvirke og samhandlingen internt, og mellom aktøren og andre naturlige og relevante samvirkeaktører

Samhandling internt: Mannskapet på Redningsskøyene er til enhver tid operative og har faste øvelser innen SAR under ulike værforhold. Dette gjør at mannskapet er seg bevisst sine roller og at samhandlingen skal være optimal iht oppdraget.

Øke forståelsen om hvordan andre aktører arbeider og løser sine oppgaver

Forbedringspotensialer:

Under denne type oppdrag med så mange ulike aktører koblet opp mot kystradioen, er det meget viktig å bruke korrekte radioprosedyrer for å unngå misforståelser. OSC kunne med fordel tildelt flere ulike kanaler for å kunne sørge for bedre radio disiplin.

RSRK UTVÆR (RS)

Vurdering av samvirke og samhandlingen internt, og mellom aktøren og andre naturlige og relevante samvirkeaktører

Internt var samhandlingen god. Det var synbart at mannskapet hadde øvet og jobbet sammen tidligere. Roller var definerte og mannskapet visste hva hver sin oppgave var. De var lydhøre for OSC kommandoer og etterspurte OSC på en pen måte hvis det var opplysninger som ikke forelå eller virket upresise.

FORF SOGN OG FJORDANE

RØDE KORS

Sogn og Fjordane Røde Kors; strandsøk og Hjelpekorps KO nord og sør, evakueringscenter nord, Sogn og Fjordane Røde Kors (SFRK) beredskapsleiing (stab) ved distriktskontoret i Førde

Vurdering av samvirke og samhandlingen internt, og mellom aktøren og andre naturlige og relevante samvirkeaktører

Læringspunkt

Varsling til styresmakter (politi og fylkesmann) om at stab er sett, kan vere avgjerande for å sikre eit betre samvirke med tanke på å få synleggjort vårt innsatsnivå og våre ressursar initielt, og som grunnlag for vidare og betre samhandling og samvirke undervegs.

Kommandoplassen utvides med de funksjoner og kompetanse som behovet for håndtering av innsatsen krever

Røde Kors opplevde ikkje at så skjedde. ILKO fungerte ikkje som ILKO, og Røde Kors vart aldri ein fullt integrert del av samvirket, trass i gjentatte forsøk. Røde Kors KO-ledelse kunne rapportert tydelegare oppover til stab i Sogn og Fjordane Røde Kors eller FORF-representant, og bedt om å bli tatt med i samvirke.

Samvirkeorganisasjonane må sette seg inn i Røde Kors kapasitetar utanom søk og redning, og Røde Kors må informere betre om våre ressursar.

FORSVARET

FOH

Forsvarets operative hovedkvarter (FOH) hadde ingen stor og selvstendig rolle i øvelse Tyr 2013. Øvingsmomentet var avgivelse av relevante styrker til scenarioet på bakgrunn av forespørsler fra HRS/politi, samt å ha det overordnede sikkerhetsansvaret for deltagende militære styrker.

FOH fikk gode situasjonsrapporter fra KV Bergen (skriftlig) samt HV-11 (muntlig), og hadde dermed god situasjonsoversikt. Dette er blant annet viktig for at FOH kan forberede andre militære ressurser dersom en situasjon utvikler seg.

Kommando og kontroll fungerte godt under øvelsen. Dette på tross av at det registreres delte meninger, både internt i Forsvaret samt eksternt, om når FOH skal involveres ved bruk av militære styrker i redningsoperasjoner. FOH sin klare føring er at ingen operasjoner skal iverksettes før FOH har gitt sitt tilsagn (ref. Instruks om Forsvarets bistand til Politiet, § 11). Imidlertid kan forberedelser iverksettes (§12). Dette fordi FOH er den instansen som har klart best oversikt over tilgjengelige og ikke minst relevante militære ressurser. Det er derfor viktig for anmodende instanser å be om hva man faktisk trenger hjelp til (søk, transport etc) heller enn å be om en avdeling, et helikopter etc. I tillegg er det sjef FOH som ene og alene sitter med ansvaret for sikkerheten til militære styrker, og skal derfor vite om/godkjenne alle oppdrag som involverer militær tilstedeværelse.

Når det er sagt har FOH og Forsvaret blitt mer «framoverlent» de seneste årene, og vil så snart man blir kjent med hendelser av ulik art straks starte og klargjøre/forberede Forsvarets ressurser på å bistå, også før en formell forespørsel kommer.

Konklusjon:

Ingen militære styrker skal benyttes i (rednings)operasjoner før FOH har gitt sin godkjenning. Anmodende instanser må spesifisere hva man ønsker bistand til heller enn å be om en konkret ressurs (fartøy/fly etc).

KYSTVAKTEN

Aktør/rolle/funksjon/sted som er evaluert:

- *KV Bergen/OSC*
- *KV Bergen/Ekstern havarilag*
- *KV Bergen/Røykdykkerlag*
- *KV Bergen og KV Njord/Sanitetslag*

Vurdering av samvirke og samhandlingen internt, og mellom aktøren og andre naturlige og relevante samvirkeaktører

Fartøysledelsen på KV Bergen viser et meget godt og effektivt samvirke samt en god organisering på bro og operasjonsrom, for å sikre et godt samvirke og samhandling internt, med egen organisasjon om bord på havaristene, og videre mot ulike eksterne aktører som HRS, politiet, ambulansetjenesten, brannvesenet, øvrige fartøyer i farvannet, luftfartøy og RITS.

Samhandlingen og kommunikasjonen mellom de ulike lagene fungerer tilfredsstillende. På skadestedet er kommunikasjonen utfordrende mot fergens besetning, mens den på hurtigbåten fungerte tilfredsstillende og mannskapet om bord bidro inn i behandling og evakuering av pasientene.

Samarbeidet mellom Kystvaktens personell på fergen og Bergen RITS fungerte veldig bra. Samarbeidet mellom Kystvaktens personell og legen fra Sea King fungerte også veldig bra.

Øve fartøyet i OSC rolle der mange enheter er involvert

OSC skal utøve rollen ihht «Operative tiltak for Kystvakten», kap 1, pkt 3-8

Man burde iverksatt sleping av hurtigbåten tidligere til land for å få de skadde raskere evakuert.

Fartøysledelsen kunne med fordel sjekket nærmere ut med tilgjengelige ressurser opp i mot pkt 3, som f.eks utholdenhet, da det viste seg at redningsoperasjonen tok lang tid.

Manglende personellkontroll og kommunikasjon på havaristene, samt i mottaksapparatet på land, skapte store utfordringer i så måte.

HEIMEVERNET (HV11)

HV11 og delvis samvirket HV11 hadde med dei andre aktørane

Vurdering av samvirke og samhandlingen internt, og mellom aktøren og andre naturlige og relevante samvirkeaktører

Samhandlinga internt i Forsvaret og HV fungerte utmerka, det kom tidleg varsling til HV via FOH (Forsvarets operative hovedkvarter) om att det var ein situasjon som vi kunne forvente att det kom anmodning om bistand på, og att HV skulle forbedre seg på dette. Når anmodning om bistand kom hadde HV gjort forberedelser og kunne rykke ut på kort tid.

Suksesskriterier

- HV11 møtte for innsatsleder politi, innanfor gitt tidsramme
- Var godt organiserte og selvforsynte

Forbedringspunkter

- Sambandet som HV har er ikkje godt
- Oppmøte punkt for søkestyrken var litt uklar
- Tok litt tid før ein fekk ordren om søk, uklart ordremøte og manglande kart gjorde det litt usikkerheit om søketeig om kven som skulle søke i aktuelle områder

DEN NORSKE KIRKE

(Den norske folkekirke representert ved LRS-prest i Sogn og Fjordane)

LRS-prestens ansvars- og rolleforståelse som rådgiver i den lokale redningsledelse. Herunder hans lederfunksjon i det kirkelige apparat samt evnen til koordinering og samhandling

Suksesskriterier

LRS-prestens trygghet og integritet var et kriterium. At LRS-presten kjente de øvrige i redningsledelsen, at de hadde jobbet sammen før, var et annet. Men viktigst var likevel at han behersket verktøyene og fulgte tiltakskortet sitt så nøye.

Forbedringspunkter

Vi trenger bedre rutiner for varsling internt når to eller flere politidistrikt er berørt. Og hva gjør vi når LRS-prest ikke blir varslet av politiet?

Funn og anbefalinger

Redningsledelsen gikk mye på tomgang, spesielt for dem som ikke hadde noen linje å følge opp. Flere ga uttrykk for at de representerte store ressurser som ikke ble benyttet. Alle opplevde det viktig å tenke fremover «utfordringer rundt neste sving», mannskapssituasjonen på sikt. Men flere savnet muligheten til å bidra med faglige vurderinger her og nå. Kanskje bør en bli mer selektiv ved utvelgelsen av hvem som sitter i redningsledelsen.

Kirken skal samvirke med bl.a. kriseteamet i kommunen i arbeidet med å gi omsorg og krisestøtte til et stort antall rammede. Kirken skal også bidra til at mennesker med annen kultur-, tros- og livssynsmessig bakgrunn blir ivaretatt

Suksesskriterier

Det er en fordel om teamdeltakerne kjenner hverandre og helst har jobbet sammen tidligere. Ledelse og oppgaveløsning må være avtalt på forhånd. De må være fleksible og ikke ha en for snever forståelse av psyko-sosialt hjelpearbeid er. Det er viktig med åpen kommunikasjon til redningsledelsen og LRS prest Sogn og Fjordane og den ene av prestene i Brekke hadde jevnlig informasjonsutveksling gjennom øvelsen. Det lettet arbeidssituasjonen for de prestene som stod midt i det, at de fikk vite at de ville få avløsning innen rimelig tid.

Forbedringspunkter (funn og anbefalinger)

Det er viktig at kommunene legger arbeid i å finne egnede lokaler for mottak i sine regioner. Skadde og evakuerte bør være i adskilte lokaler, og dersom pårørende også hadde kommet til, burde de hatt sitt sted. Og enda et rom for gjenforening. Tilgjengeligheten bør være god. (Vår observatør i Lavik forteller om et slikt egnet sted like ved Lavik: Alværa misjonscenter.)

Andre momenter

Noe bør gjøres for å effektivisere den lokale redningsledelse. Man bør vurdere nøyhet hvem som skal innkalles og man bør vurdere telefonmøter/videomøter istedenfor å møte på et politikammer.

Varslingsarbeidet:

Det tar sin tid å fastslå sikker identitet. Noen ganger tar det lang tid, men andre ganger gjøres det raskt. Det er viktig å komme i gang med varsling så raskt som mulig. Vi må ikke vente til alle er identifisert eller funnet. Prestene er klar til å påta seg varslingsoppgaven etter anmodning fra politiet og det betyr også mye for lokalsamfunn å få et forhåndsvarsel om hva som vil/kan komme. Spesielt når en lokalt regner med at det vil komme.

Vedlegg 1: Øvelsens deltakere (jfr. Planleggingsdirektivet av 9.10.2013)

Overordnet

- Justis- og beredskapsdepartementet
- Forsvarsdepartementet
- Politidirektoratet
- Helsedirektoratet
- Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
- Fylkesmannen i Sogn og Fjordane
- Kystverket

Operativt

- Hovedredningssentralen
- Sogn og Fjordane politidistrikt
- Hordaland politidistrikt
- Helse Førde
- Helse Bergen
- Sunnfjord og ytre Sogn interkommunale legevakt
- Legevaktsentralen i Nordhordaland
- Fjord1
- Norled
- Firda billag
- Hyllestad kommune
- Gulen kommune
- Høyanger kommune
- Bergen brannvesen
 - Brannvarslingssentralen
 - RITS
- Brannvarslingssentralen i Sogn og Fjordane
- Flora Brannvesen
- Sogn og Fjordane sivilforsvarsdistrikt
- Hordaland sivilforsvarsdistrikt
- Redningsselskapet
- FORF Sogn og Fjordane
 - Røde Kors
 - Norske redningshunder
 - Sjøredningskorpset Gulen og Solund
- Forsvaret
 - FOH
 - 330 Skvadronen
 - Kystvakten
 - Heimevernet (HV11)
- Statens vegvesen/Vegtrafikksentralen
- Den Norske kirke
- Telenor
- NRK Sogn og Fjordane

EVALUERINGSRAPPORTERING

Politidirektoratet (POD), avdeling for politiberedskap og krisehåndtering har ansvaret for å lede planlegging og gjennomføring av øvelse Tyr 2013 i hovedsamarbeid med Sogn og Fjordane politidistrikt (SFPD). Øvingsleder for øvelsen er utpekt av POD til å være Politiinspektør Sture Vang. Politihøgskolen (PHS) har fått i oppdrag å evaluere øvelsen i samarbeid med de deltakende virksomheter.

Øvelse Tyr 2013 vil være en fullskala samvirke- og innsatsøvelse hvor taktisk, operativt, strategisk og politisk nivå øver krisehåndtering.

Øvelsen hovedmål (jfr. Planleggingsdirektivet, versjon 4 av 4.9.2013):

Videreutvikle samvirket med aktørene i redningstjenesten på alle nivåer, klargjøre ansvars- og rolleforståelsen og bedre krisehåndteringsevnen.

Aktørenes innmeldte mål er i direktivet beskrevet som delmål.

Verdivurdering

Den enkelte aktør, som fremsender evalueringsrapport, er ansvarlig for verdivurdering/gradering av denne iht. sikkerhetsloven, Beskyttelsesinstruksen og offentlighetsloven. Det bemerkes at PHS ikke har anledning til å motta sikkerhetsgraderte forsendelser elektronisk.

Evalueringsrapportering

- Evalueringen gjennomføres ved at deltakerne selv foretar intern evaluering av øvelsen.
- PHS vil foreta evaluering av SFPD gjennom å ha egne evaluatorene som følger ledelsen på strategisk og operasjonelt nivå innen politidistriktet. Oslo politidistrikt bistår PHS med evaluering av taktisk nivå i SFPD.
- Læring er hovedformålet med øvelsen, og aktørenes øvingsmål er utgangspunkt for evalueringen. PHS ber derfor om at læringspunkter blir synliggjort gjennom rapportene fra evaluatorene (det er viktig å få frem både hva som fungerte bra (suksesskriterier), og hva som bør forbedres) i relasjon til aktørenes øvingsmål.
- Det følgende skjemaet er utarbeidet som et *utgangspunkt* for rapportene fra aktører etter øvelsen.
 - Den enkelte aktør sammenstiller egne evaluatorens rapporter før fremsendelse til PHS
 - ***Frist for fremsendelse er satt til onsdag 13.11.2013 kl. 12:00***
 - PHS vil sammenfatte alle rapportene til en samlerapport. Denne sendes ut på høring fredag 29.11.2013.
 - Endelig rapport vil bli ferdigstilt 20.12.2013, og presenteres for ledelsen i POD før den offentliggjøres.

Språket i rapporten ønsket utarbeidet på en nøytral, objektiv, og beskrivende måte. Videre ønskes det at språkformen er i fortid, og det presiseres at paraspråk, forkortelser og faguttrykk defineres. Funn og læringspunkter bør underbygges med referanse til aktuelle og relevante hendelser/aktiviteter i øvelsen.

Torsdag 31.10.2013 vil det bli arrangert førsteinntrykkssamling etter øvelsen på Quality Hotel, Florø. Detaljerte føringer og tidspunkt for denne utgis i egen bestemmelse.

Eirik Rosø

Politihøgskolen

eirik.roso@phs.no / tlf. 99 28 66 98

Evaluatoren	
<i>Navn:</i>	<i>Stilling:</i>
<i>Mob.tlf.:</i>	<i>E-post:</i>
<i>Erfaringsgrunnlag:</i>	

Evalueringsobjektet
<i>Aktør/rolle/funksjon/sted som er evaluert:</i>
<i>Tidspunkt for observasjonene:</i>

Vurdering av planleggingsfasen
<i>Beskriv og eksemplifiser</i>

Vurdering av aktuell aktørs øvingsmål
<i>Kvalitativ vurdering av:</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>aktørens øvingsmål opp mot øvelsens hovedmålsetning</i> • <i>evaluatorenes mulighet til å evaluere målene (konkrete, operasjonaliserte, målbare)</i>

Vurdering av samvirke og samhandlingen internt, og mellom aktøren og andre naturlige og relevante samvirkeaktører

Kvalitativ vurdering

Vurdering iht. øvingsmål 1: (skriv inn øvingsmålet)

Kvalitativ/kvantitativ vurdering av måloppnåelse:

- *Suksesskriterier*
 - *Forbedringspunkter*
- (funn og anbefalinger)*

Vurdering iht. øvingsmål 2: (skriv inn øvingsmålet)

Kvalitativ/kvantitativ vurdering av måloppnåelse:

- *Suksesskriterier*
 - *Forbedringspunkter*
- (funn og anbefalinger)*

Vurdering iht. øvingsmål 3: (skriv inn øvingsmålet)

Kvalitativ/kvantitativ vurdering av måloppnåelse:

- *Suksesskriterier*
 - *Forbedringspunkter*
- (funn og anbefalinger)*

Ny «boks» for øvingsmål 4, 5, 6 osv.

Andre momenter

Beskriv og eksemplifiser

Vurdering av evalueringsarbeidet

Kvalitativ vurdering

PHS forutsetter at evalueringsrapporten er realitetsbehandlet og har gjennomgått interne godkjenningprosesser/rutiner før fremsendelse.

Sted/dato:

.....
(sign)